

Số: 10/ CV-HHS

V/v góp ý dự thảo Luật thuế tiêu thụ
đặc biệt sửa đổi

Hà Nội, ngày 01 tháng 3 năm 2022

Kính gửi: Ông Hồ Đức Phúc, Bộ trưởng Bộ Tài chính

Trước hết, Hiệp hội Sữa Việt Nam xin trân trọng cảm ơn Bộ Tài chính và các Bộ, ngành đã quan tâm tạo điều kiện giúp ngành Sữa Việt Nam phát triển, ngay cả trong giai đoạn dịch bệnh Covid-19. Liên quan đến Dự thảo sửa đổi Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt, Hiệp hội Sữa Việt Nam có một số ý kiến như sau:

Hiệp hội Sữa Việt Nam lo ngại về Dự thảo sửa đổi Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt (TTĐB) có nội dung đề xuất: “bổ sung đồ uống có đường; thức uống đại mạch và nước giải khát không cồn,... vào các mặt hàng chịu thuế tiêu thụ đặc biệt”. Nội dung này, Hiệp hội Sữa nhận thấy chưa phù hợp với điều kiện tại Việt Nam, chưa có cơ sở khoa học, chưa phù hợp với thông lệ quốc tế và nếu được thông qua, sẽ gây tác động đến hoạt động của doanh nghiệp, cũng như đời sống nhân dân, với lý do sau:

1. Khái niệm “*Đồ uống có đường*” trong dự thảo Luật rất rộng và chưa có trong bất cứ văn bản pháp luật nào. Tiêu chuẩn Việt Nam TCVN 7041: 2009 chỉ có khái niệm “*đồ uống không cồn*”, TCVN 12828 : 2019 chỉ có khái niệm “*nước giải khát*”.

Bên cạnh đó, “*Đồ uống có đường*” có thể hiểu là tất cả các sản phẩm dùng để uống và có đường, không chỉ bao gồm nước giải khát, mà còn bao gồm cả các sản phẩm dinh dưỡng có lợi cho sức khỏe như: sữa và sản phẩm từ sữa, sản phẩm dinh dưỡng cho trẻ em, dinh dưỡng cho bệnh nhân, dinh dưỡng cho các đối tượng đặc biệt như người già/phụ nữ có thai, ...rất cần thiết cho đời sống nhân dân, được sử dụng hàng ngày ở mọi gia đình. Nếu bị áp thuế tiêu thụ đặc biệt, giá các sản phẩm nêu trên sẽ tăng, hạn chế sự tiêu dùng của người dân, dẫn đến sức khỏe bị ảnh hưởng, nhất là các đối tượng đặc biệt như trẻ em, người già và bệnh nhân, làm trầm trọng thêm tình trạng thấp còi ở trẻ em (hiện vẫn đang ở mức cao gần 20%), suy dinh dưỡng ở trẻ em và chăm sóc sức khỏe người già, bệnh nhân chậm hồi phục, tăng tỷ lệ tử vong....

Do đó, việc bổ sung thuế tiêu thụ đặc biệt cho sản phẩm đồ uống có đường nhưng không loại trừ các sản phẩm có lợi cho sức khỏe như sữa, sản phẩm dinh dưỡng,... là chưa đúng với mục tiêu của Luật thuế và chủ trương của Đảng và Chính phủ là tăng cường nâng cao sức khỏe toàn dân và giảm tình trạng suy dinh dưỡng, thấp còi ở trẻ em. Đồng thời, với tình hình kinh tế hiện tại khi người tiêu dùng và doanh nghiệp ở Việt Nam đang có nhiều khó khăn, nhiều người lao động thiếu việc làm, áp thuế tiêu thụ đặc biệt với các mặt hàng sữa, sản phẩm dinh

dưỡng,... dẫn đến đời sống nhân dân và hoạt động của doanh nghiệp sẽ càng thêm khó khăn.

2. Xét về tính khoa học.

Bốn (4) tài liệu nghiên cứu khoa học tại Báo cáo tác động, điều nghiên cứu đối với “Nước giải khát bổ sung đường để làm ngọt” (Sugar-sweetened beverages), cụ thể liệt kê trong nghiên cứu là nước giải khát có ga và không ga, nước trái cây và trà, nước uống thể thao-tăng lực, được bổ sung đường (không tính đường tự nhiên có sẵn trong sản phẩm), tức là trùng với khái niệm “nước giải khát” trong TCVN 12828-2019. Các nghiên cứu không dùng từ “Sugared drink” (Đồ uống có đường) như trong Dự thảo Luật. Do vậy Luật đề xuất “đồ uống có đường” là chưa có cơ sở khoa học.

Bên cạnh đó 4 nghiên cứu này được triển khai tại Hoa Kỳ nên không tương đồng với chế độ ăn uống của người Việt Nam. Kết quả nghiên cứu cho thấy người dân Hoa Kỳ tiêu thụ nhiều nước giải khát bổ sung đường: “ở Hoa Kỳ, lượng đường bổ sung trong nước giải khát chiếm tới 47% lượng đường bổ sung trong chế độ ăn”, nhiều người “dùng hơn 2 lon mỗi ngày”. Tại Việt Nam, đường trong nước ngọt đóng góp vào năng lượng tiêu thụ hàng ngày năm 2017 mới chiếm 1,1%.

3. Theo thông lệ quốc tế.

Hiện nay trên thế giới, chỉ có 50/193 quốc gia đánh thuế TTĐB nước giải khát bổ sung đường, (không phải là đồ uống có đường và đều loại trừ các sản phẩm thực phẩm dinh dưỡng). Việc 3/4 các quốc gia không đánh thuế, 1/4 còn lại chỉ đánh thuế lên nước giải khát bổ sung đường, do vậy đề xuất trong Dự thảo đánh thuế đối với đồ uống có đường là chưa phù hợp với thông lệ quốc tế.

Đồng thời, thế giới cũng chưa có bất kỳ số liệu thống kê hoặc nghiên cứu nào cho thấy 50 quốc gia đánh thuế lên nước giải khát bổ sung đường đem lại hiệu quả trong việc giảm tình trạng béo phì.

Báo cáo của Hội đồng Cấp cao Độc lập của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) tháng 6/2018 về các bệnh không lây nhiễm (trong đó có béo phì) đã cho rằng có 4 nguyên nhân chính gây nên các bệnh không lây nhiễm bao gồm: thuốc lá, rượu, chế độ ăn không hợp lý (nhiều chất béo, muối, đường) và thiếu vận động. Báo cáo này chỉ khuyến cáo đánh thuế rượu, thuế thuốc lá, cải thiện hợp lý chế độ ăn và tăng cường vận động. Trong các báo cáo khác, WHO cũng khuyến cáo các sản phẩm có đường đóng góp $\leq 10\%$ tổng năng lượng là phù hợp cho sức khỏe.

4. Tại Việt Nam, Nghị quyết 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân đã chỉ đạo “tăng thuế TTĐB đối với các hàng hóa có hại cho sức khỏe như đồ uống có cồn, có ga, thuốc lá để hạn chế tiêu dùng”. Do vậy, việc đề xuất áp thuế TTĐB đối với đồ uống có đường nhưng không loại trừ sữa và sản phẩm từ sữa là không đúng với nội dung của Nghị quyết 20-NQ/TW.



5. Bất cập về phân loại theo mã HS, gây khó khăn cho thực thi.

Theo bảng mã HS cho hàng hóa xuất nhập khẩu, nhóm đồ uống không cồn có mã 2202, các thực phẩm chứa sữa có mã 1901, các thực phẩm khác có mã 2106. Nhóm "đồ uống có đường" chưa có mã HS, nên rất khó thực thi cho doanh nghiệp và ngành Hải quan. Đồng thời, với cách hiểu đồ uống có đường là sản phẩm có đường dùng để uống có thể dẫn đến các sản phẩm ở 2 chương 1901, 2106 cũng có thể bị áp thuế TTĐB, trong khi đó là sản phẩm thiết yếu, có lợi cho sức khỏe.

Căn cứ những lý do nêu trên, Hiệp hội Sữa Việt Nam kính đề nghị Bộ Tài chính, xem xét nghiên cứu:

1. Bổ sung "loại trừ sữa và sản phẩm từ sữa" trong Dự thảo Luật để tránh nhầm lẫn đánh thuế tiêu thụ đặc biệt lên cả các sản phẩm dinh dưỡng có lợi cho sức khỏe.

2. Trong giai đoạn kinh tế khó khăn hiện nay, xin kiến nghị chưa xem xét mở rộng đối tượng chịu thuế tiêu thụ đặc biệt để không tạo thêm gánh nặng cho nhân dân và doanh nghiệp, chỉ xem xét mở rộng khi kinh tế thế giới và Việt Nam đã hồi phục và chỉ đưa những sản phẩm đã có bằng chứng khoa học chứng minh là có hại cho sức khỏe vào đối tượng chịu thuế tiêu thụ đặc biệt nhằm đúng với mục tiêu của sắc thuế.

Trên đây là ý kiến của Hiệp hội Sữa Việt Nam, kính đề nghị Bộ trưởng Bộ Tài chính chỉ đạo cơ quan biên soạn để có những điều chỉnh chính sách hợp lý, nhằm hài hòa lợi ích của cả nhà nước, doanh nghiệp cũng như cải thiện đời sống và nâng cao sức khỏe cho người dân, phù hợp với chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

Trân trọng cảm ơn và kính chào!

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bà Đào Hồng Lan, Bộ trưởng Bộ Y tế;
- Văn phòng Chính phủ;
- Vụ Chính sách thuế, Bộ Tài chính;
- Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI).
- BCH VDA (để biết);
- Lưu VP.

**T.M BAN CHẤP HÀNH
CHỦ TỊCH**



PGS. TS. Trần Quang Trung